

მასხა

№ 1.

„მასხა“ სამოსახლოების კრებულით.
დროებით აღრესი: თიფლის, ტიპოგრაფია
„Сорапанъ“ და „Масхара.“

509 -09
1907

1) ი ყ ი ღ ე პ

ვერაზე (თფილისში) სამოსახლოები ძმ. მაკაროვების ადგილებში (დაგვითმეს გულ-უხვობით 45 დესეტინა). ვისაც უკვე ჰქონდა ხელი
მაწერილი, იმან უნდა წარმოადგინოს თფილისის სამეურნეო ბანკში 7 მ.; ვინც ახლა აწერს—6 მ.-6. ვანგარტებითი ცნობები იყო დაბეჭდილი
გაზ. „ხუმარაში“. დააშურეთ ფულის შემოტანა.

2) ი ყ ი ღ ე პ

ვერაზე (თფილისში) სამოსახლოები და საბაღები. ალექსანდრე გაბაევის ადგილში. დიდის თანაგრძნობით მიეგება ხალხის გაჭირვებას:
 $7\frac{1}{2}$ კაპ. დასთმო ოთხ-კუთხედი საჯენი. $2\frac{1}{2}$ -3 ვერსტე ძმ. მაკაროვების ადგილებიდან საერთო ვაკე-ჭალაში. ვისაც სურს, მიიღებს არა ნაკლებ
1000 ოთხ-კუთხედი საჯენისა. ამ თავით წარმოადგენს სამეურნეო ბანკში ვ მანქის და მერე ისტუმრებს შესვედრილ ფასა გრძელი ვადებით.

დროებითი აღრესი: თიფლის, ტიპოგრაფია „Сорапанъ“ სევასტიუ მ. გაცემის დასახური.

დიდ მარხვაა... გლოვის ზარი...
ევრული აქვთ კულიანებს...
მოჰქმის კატით, ძალით, ცოცხით,
ვინც რომ ძმას—ძმას უსიანებს.

როგორი განცხომ ში...
ქვაბს ადულებს და ხდის ქაფებს.
დიდს და მცირე ქვეყნის ორგულს
ხალხის სისხლით აზიარებს!
დანართი.

სამოსახლოების კრებულით
მასხა და მასხა და მასხა და მასხა

ხელთ უჭირავს მომარჯვებით,
მოსაკლავი სხვისი, დანა!..

დაჭირდება პროკოფია,
დაჭირდება—ვლადიმირი!
იმერეთში დიდი... დიდი,
ტფილიში კი გმირთა—გმირი!

აკაკი.

* *

თუ საღმე წაგიკითხავს
ორიოდე წიგნაკი,
გითქვამს ცრემლებით ოვალზედ:
შეიბრალეთ მუშაკი;

თუ ჯიბეში გდებია
ძველი პროკლამაცია,
სამშობლო აღარ გახსოვს,
აღარა გწამს ნაცია;

თუ თმა—შვერსა მოიშვებ,
საპნით ხელებს არ იბან,
დაგლეჯილი დადიხარ,
წითელ პერანგს კი იცვამ;

თუ არსად არ მსახურებ,
არაფრის ხარ მოხელე,
მიტინგებზედ ყოფილხარ,
გითქვამს თუნდ სისულელე;

თუ როგორც მაწანწალას
სოფელ-სოფელ გივლია,
გლეხ-კაცი რომ გინახავს,
ცოდვით ცრემლი გიღვრია;

თუ საღმე მოგიბლაჯნავს
შენ ლანძლვის წერილები,
ან როდისმე გინახავს
ციხის კარებ-კედლები;

თუ გულით გენატრება
პროლეტარიზაცია
და ქვეყნის იდეალათ
გაქვს ცენტრალიზაცია;
იცოდე, რომ გახდები
შენ დუმის დეპუტატი,
რაღაც ცხადათ სხანს, რომ ხარ
სოციალ-დემოკრატი.

ეს ერთო.

გევთია და გენია.

(ტელეფონით).

ბეჭტია:

ქუთაისის სათავად-აზნაურო ბანკი გა-
მოუტყდა საურთიერთო ნდობის ბანკს:
„ფულები არა მაქსო!“ და იმანაც უბა-
სუხა: „მეც მაკლიაო!“ მაშინ ორივემ
ერთად მიმართეს სამოქალაქო საბჭოს.
საბჭომ ტირილი დაიწყო: მე სულ არა-
ფერი გამაჩნია და მისთანა თავს ვეძებ,
რომ საბჭოს ფეხები გამოაბას და აამო-
როს. მართლაც, გადასწყვიტეს: თუ კი
რუსეთმა ვარიაგებს მიმართა და მეფე მო-
ითხოვა, ჩვენც რომ ქალაქის თავი ტფი-
ლისიდან გამოვიწეროთ, რა ცოდვა იქნე-
ბაო? აირჩიეს მოციქულები და გამოგზავ-
ნეს.

გენია:

ჩამოვიდენ აქ, ტფილისში, მოციქულე-
ბი, მოადგენ ახლად მოვლენილ რიურიკს
და სიხოვეს: ასე ჩვენი საქმე... ქუთაი-
სლები თავს დავეძებთ და აქ ვერ გვიპოვ-
ნიაო. მართლია, თავები იქაც არიან, მა-
გრამ იქაურები სულ იმასა სცდილობენ,
ერთმანეთს ტვინი გაულაყონ და ტვინ-
გალაყებული თავი რაღას ვარგაო? ახლა
შენთან მოესულვართ, თაობასა გთხოვთ
და ნუ გაგვაწილებო!... ახალ-მოვლენილ
თავადს ეფონა ეს ვედრება და უოხრა
მოციქულებს: ცუდ მდგომარეობაში მა-
ყენებთ! ეგ ჩემთვის ძალიან პატარა საქ-
მეა! ხელ-მოსაკიდებელი არ არის, მაგრამ
თქვენისთანა დარბაისელ-მოციქულებს უა-
რი როგორ გაემდებაო?!.. (გულში კი
მოციქულის ანდაზა აგონდებოდა). სამ
საათამდი დრო მომეცით მოვითიქროო!
მაშინ მობრძანდით ჩემსა, საღილი მიირ-
თვით და ყოლიფერს მოგახსენებთო! და-

აიმედა მოციქულები. თვითონ კი გაქანდა
სახლისკენ და სტუმრობია გამართა. მიიწ-
ვია: გუბერნიის მარშალი, ქალაქის თავი,
სეკრეტარი, ბანკის თავმჯდომარე და სხვ.
ამ გვარი დიდ-დიდი ვინმეები. მაგრამ
სტუმართ მოყვარეობითა და პატივის ცე-
მით კი არა, არა! მხოლოდ იმ მოსაზრე-
ბით, რომ ისინი მოწმედ დაისწროს, თავი
გამოიჩინოს და ათქმევინოს მათ: ბიჭის,
რა ყოფილა ეს კაცი, ჩვენ რომ თურმე
კიდევ ვერ ვაფასებთ კარგათ? აი როგორ
ეხვეწებიანო და სხვანი... მართლაც სა-
დილზე ბევრი მომზადებული სიტყვა წარ-
მოითქვა მასპინძლის გასაბერავი და ბო-
ლოს უარით გამოისტუმრა შინისკენ
მოციქულები.

ბეჭტია:

ჩამობრძანდენ მოციქულები მეტად და-
ლონებული. ქუთაისელებმა სიცილი დაა-
ყარეს: სად მირბოდით, რომ მირბოდითო?
„მეტიჩარა ვაშლი ჯიბეში არ ეტეოდათ“
რომ იტყვიან, აბა, სწორეთ ეგ არისო
და სხვანი. ერთმა ვითომ პოეტმა ლექსიც
კი გამოსთქვა:

როცა უნდა პროკოფია,
როცა უნდა—ვლადიმირი!
ხან იანცი პოლოზ-ყაზაზ,
ხან ქართველი, ვითომ გმირი!

აქაც არი, იქაც არი,
მაგრამ გულით არსად არი!
იმერეთის ეშმაკია,
ანგელოზის არ სადარი!

ახალი დროს შესაფერი
კაცი უნდა ამისთანა:

ბენია შესახედავადაც სასაცინო იყო,
დაბალი და ძველ ტანისამოსში გამწყვ-
ბილი. მეფემ ერთხელ ეს ბენია შაჰთან
შუაკაცად გაგზავნა. შაჰს მეტად გაუკვირ-
და ბენიას როგორც შეხელულება, ისე
დაფლეთილი ტანისამოსი და უთხრა: ნუ
თუ შენს მეფეს კაცი გაუწყდა, რომ გა-
მეგზავნაო. ბენიამ საკბილო იშოვნა და
ჩაიცინა: კაცს კაცთან გზავნის და მე
შენთანო!

გ. ვანო.

ნაბრძანებია: გადასახადები დაუყონებლივ გადავახდევინოთ და ჩვენც ვხდით...

„მ ა ს ხ ა რ ა რ ა“.

(კომედია—შარქი ირ მოქმედ. გაზეთ. ცხოვრებიდან)

მომხმარებელი პირი:

ზურაბ დრუნცაძე—კანტორისტი.

გიორგი წერებულიძე—კანტორის გამგე.

ლადო ლლაბუცია { ექსპედიტორები.

პარმენ კირკითაძე

იმერელი ბიჭი.

კვირიკელა—რაჭელი მუშა.

სტამბების ინსპექტორი.

გაზეთის დამტარებელი—

ხელის მომწერი.

გაზეთის გამყიდველი—

მოქმედება პირველი.

(სუენა წარმოადგენს პატარა დუქანს, სადაც გაზეთის რედაქტორის კანტორაა. ორი კარგი აქვს. შეს კარებიდან მოსხანს გვერდით ღუქანში დაწყობილი ფეხილით საესე ტომბები. გარცხით კუთხეში სდგას „კანტორისტის“ სტოლი, მარჯვნით ექსპედიტორების. ღუქანში საშინელი სიცოვეა. კანტორისტი და ექსპედიტორები მუშაობენ).

ზურაბ — (ხელებს იფრენის და ფეხებს აბრახუნებს იატაკებ) ბრრ! გამყინა სწორეთ, ისეთი ცივა ამ ახერუში! კალამი ვეღარ ამილია ხელში, რომ რამე გავაკეთო.

პარმენ — ცივა და მერე როგორ ცივა, თითო თითათან ვერ მიმიტანია! როდაც ორი-ოდე აღრესი გვაქ დასაწერი, მარა კბილში თუ დივიჭერ კალამი და ისე დავწერ, თვარა თითქო არ მქონდეს.

ლადო — თითები თითებია და შენ ეხლა ფეხები იკითხე. ასე მგონია ფეხები აღარ მაპია მეთქი.

ზურაბ — ბრრ! ბრრ! წყეული იყოს, ვინც ჩენ ამ დღეში ჩაგვაგო. სად რედაქტორის კანტორა და სად ღუქანი? გაგონილა რედაქტორის კანტორა ღუქანში? თუ რამე ღონე არ ვიღონეთ და ცეცხლი არ დავანთეთ, გავიყინებით.

პარმენ — სტოლზე თუ დაანთებ ცეცხლს არ ვიცი და ისე არც ფეხია აქ და არც აჩაბადა. ის! ასე არ შემკითხულოთა, კუჭი

რომ ცარიელი არ მქონდეს. გუშინ დილას აქეთ პირი არ გამიშკლაბუქნებია. როცა კაცი მაძლარია, მაშინ იმდენათ არ სცივა თურმე.

ლადო — შენ გუშინ დილას აქეთ არაფერი გიჭამია და, მე რომ „შვიდეულს“ ვიღებ, ის არაფერია? სულ თუ არ გამიხმა კუჭი, სხვა არაფრის დარღი მაქ.

ზურაბ — კამაზე ლაპარაკს ეხლა თავი დაანგეთ; თქვენ ისა თქვით რა მოვიგონოთ ისეთი, რომ შევთბეთ. შენი მტერია, ხელის მომწერი თუ შემოვიდა ვინმე, კვირტანციას ვეღარ დავუწერ და ხომ ვპამეთ სირცევილი?

ლადო — იცი, ბიჭებო, რა გითხრათ? მოდი, ერთი ლოთიანათ ვიკრივოთ და ისე შეცხოვებით, რომ შენი მოწონებული. (გამოდის შეს ითახში).

ზურაბ — მართლაც რომ კაი მოგონებაა. ცოტა გვერდები კი გვეტკინება მუშტებით, მარა სამაგიეროთ შევთბებით. (ისიც გადის შეს ითახში).

პარმენ — ვა! შენ კი გენაცვალე მაგ შუბლში, ღლაბუცია ხარ თუ ბაბუცია! ძან არ მოიგონე? მოდი! მოდი! (გამოდის და ეცემა ღლაბუციას: სამივე დაიწყებენ კრის, შემოდის გაზეთის დამტარებელი).

გამოსვლა მეორე.

იგინივე და გაზეთის დამტარებელი.

გაზ. დამტარებელი — (შემოვა მოწყენილი. დაინახავს თუ არა კრის, ჩავარდება შეს და აშველებს) დაისუმდით! გამერდით! არ გრცხვენიათ? რას შერებით, კაცო? (წაკრავს ხელს ხან ერთს და ხან მეორეს. ორ-სამ მუშტებისაც უთავაზებენ. სამივე გაჩერდება და ხარხებები) რა გაცინებთ თქვე ახერებო! ეს რედაქტორის კანტორაა თუ ავლაბრის მოედანი?! არ გრცხვენიათ? რომ ცეცხლი ვინმე შემოვიდეს, რას იტყვის?! რა გაქვთ, გასაყოფი, თავს რომ უტეხთ ერთმანეთს?

პარმენ — შე სულელო! შენ გვინია,

მართლა ვჩხუბობთ? შეგვცივდა, შე აბდალავ, და ცოტა შეცხოვებით.

გაზ. დამტარებელი — (ხარხარებს) თქვე ახერებოდა, ბიჭი, ცეცხლს ვერ დაანთებთ, თუ გცივათ? მაგისთვის თავ-პირს რათ ამტრევეთ ერთმანეთს?

პარმენ — ცეცხლს დიდის სიამოვნებით დაანთებდით, გენაცვა; მარა საუბედუროთ შეშა გვაკლია და შეშაც რომ გვქონდეს, დასანთები ალაგიც ირ გვაქ. ხელის გულზე თუ დევინთებთ, არ ვიცი, თვარი სხვა ალაგი არ არის.

გაზ. დამტარებელი — ბიჭი! და მერე რათ იქირავეთ ასეთი დუქანი? კი ოთახს მოვახვიდით სადმე, სადაც ფეხი იყო და ცეცხლსაც დავანთებდით.

ზურაბ — კიდევ მაღლობა ღმერთს, რომ ეს დუქანი ვიშლევთ. მოვლი თფილისის ყველა სახლები მოვიირობს და სადაც კი გაიგონებდენ გაზეთის ხელის, პირჯვრის წერით უკან გარბოდენ ასე ეგონათ. ეშვა მაცი გამოგვეცხადა.

პარმენ — ერთ ალაგის მივედი ოთახის დასაქირავებლათ და მე რომ იქ დღე დამადგა, იმისთანა თქვენ მტერს. დავრეკე ზარი. კარები ვიღაც შეახნის დედა-კაცმა გამილო. ვნახე ოთახი. მომეწონა და ფასზე გაუურიგდი. ბოლოს მკითხა, რამდენი კაცი იქნებით შიგო. მე ვუთხარი შიგ არავინ იცხოვრებს, აქ რედაქციის კანტორა იქნება მტერი. ვახსენე თუ არა რედაქციია, იმისთანა შენ მტერს, მორთო ქალმა კივილი, მარა რა კივილი! სულ ცას სწვდებოდა მისი ხე. იცოცხლე, ვიკილრე გაქცევა! მოვიშვლიბე ქუდი, გზაში არ დამეტეაროს მეთქი და გამოვრჩდი. ჩემდა უბედურათ კარებში ეზოს ძალლი მეცა და ახალი შალვარი სულ შემომახია. როგორც ექნა გავასწარი სამშვიდობოს, თორემ შენი მტერია მე დღე დამადგებოდა. (ყველანი ხარხარებენ).

გაზ. დამტარებელი — უმ! რა ოხერი დრო დაგვიდგა! თქვენ ეს მითხარით, ბიჭებო, გიტო არ მოსულა?

პარმენ — გიტო რათ გინდა?

გაზ. დამტარებელი — რათ მინდა და ჯამაგირი მინდა.

ლადო — ჯამაგირი რათ გინდა?

გაზ. დამტარებელი — თქვე ახერებო! როგორ თუ რათ მინდა ჯამაგირი? საჭმელი მინდა, საჭმელი, გამიხმა კუჭი!

ზურაბ — (დაჯდება სტოლთან) თუ ძმა ხარ, საჭმელს ნუ ახსენებ, თორემ გული წამივა.

გაზ. დამტარებელი — შენ თუ გული წაგივა, მე კი არ წამივა? რათ დღეა ლუკმა არ ჩამიღვია პირში.

პარმენ — მეც შენზე ნაკლებათ არ მშია, მარა რა ვქნა! ვკრეც კბილებს და ვითმენ. ხან და ხან ისა ამეწვება კუჭი, რომ სულ წელში ვიგრიხები, მარა რა ვქნა? გიტოის კუველ დღე ვხედავ, მარა მისმა მზე-რები კუჭს არაფერი არ უქნა.

გაზ. დამტარებელი — ერთი დამენახ გიტოიე და რასაც უზამდი მე ვიცოდი.

ლადო — თვითონ ხომ არ შეკამდი?

გაზ. დამტარებელი — შევჭამდი და მეტსაც ვუზამდი! (შემოდის გიტო წყუპურტიდე).

პირი: ერთი ასეთი გამარჯვებაც და
დავილუბე!

გამოსვლა მესამე.

იგინივე და გიტო წყიპურტიძე.

პარმენ—ფრთხილათ, გიტო! ფრთხილათ,
თორემ დამტარებელი შეგქამს, ახლო არ
მიეკარო, (იცინიან)

გიტო—რა ამბავია?

გაზეთის დამტარებელი—ფული! ფუ-
ლი! მოიტა ფული!

პარმენ—მეც მინდა ფული!

ლადო—მეც!

ზურაბ—მეც!

გიტო—მეც მინდა ფული!

გაზეთის დამტარებელი—რა გამასხა-
რებთ. ჯამაგირი მერგება და მომეცი.

გიტო—რა ჯანაბიდან მოგცე, თუ კი
არ არის?

გაზეთის დამტარებელი—მაშ, რა ვქ-
ნა, კაცო, შიმშილით კუჭი მეწვის!

ზურაბ—მეც მშია!

პარმენ—ვაი დედა, მუცელი!

ლადო—ვაი ერთი ცხელი საჭმლი!

გაზეთის დამტ.—ჯამაგირი მომეცი, კა-
ცო! მეტი მოთმენა აღარ შემიძლია, მშია
და რა ვქნა?

გიტო—გაიგე ძმაო, ფული არ არის და
ცოტა მოითმინო უნდა. თუ მაინცა და მა-
ინც გშია და საჭმელი არა გაქ, იი, დაიდე
წინ და ტლაკე. (აიღებს დიდ ნატეხ მარილს,
მისცემს ხელში. ცეკლანი იცინიან. შემოდის იძე-
რელი ბიჭი. ხელში ტომარა უჭირავს. მივა-
დრუნცაძესთან და დადგებს სტოლზე ტომარას).

გამოსვლა მეოთხე.

იგინივე და იმერელი ბიჭი.

იმერელი ბიჭი—აბა! ხაზეინ! ჩქარა
ერთი ფუთი ფქვილი! ჩქარა ამიწონე, მე-
ჩქარება, (დაუდებს სტოლზე ფულს. ცეკლანი
იცინიან).

გახურებული მოძრაობაა. ერთ ადგილზე ველარავინ
დამდგარა. მარჯვნივ თუ წავედი, „შავი რაზმი“ აღარ
დამზოგავს,—მარცხნივ თუ წავედი და „წითელი“.
აბა, ამაზედ არის ნათქვამი:

„საითაც გავიქეციო, იქით წავიქეციო,
აბანოში ვინანე, გამომყვა ქეციო!

აღარ ღირს სიცოცხლე. ცოლშვილო! მშვი-
ღო...ბით! (გარდება წყალში).

იმერელი—იმე! ღმერთო კი მომკალი!
რავა დაგიყლაპავენ თვალები და იცინით?
რა მაქ სასაცილო? ამიწონე ფქვილი
ჩქარა და თქვენ თუ გინდა იცინეთ, რამ-
დენიც გინდათ.

ზურაბ—(სიცილით) რა ფქვილი! რის
ფქვილი, კაცო?

იმერელი—იმე! რა ქფილი და პურის
ქფილი, შე კაცო. ჩქარა, არა მცალია.

გიტო—(მივა ახლო და უყვირის) აქ, ჩემო
ძმაო, ფურნე არ არის, რა ფქვილიო?
კუუაზე მოდი.

იმერელი—რა გაყვირებს ძმაო, ფურნე
რომ არაა, მეც მე ვიცი, მარა ქფილი
ათასჯერ მიყიდია აქნა, და თუ ხათრი
გაქ, ამიწონე, მეჩქარება, დამაგვიანდება.
(მივა დრუნცაძესთან და ეწევა).

ზურაბ—(გაეშებინება) ხომ არ გაგიუდი,
ძმაო! თავი დამანებე ერთი.

იმერელი—ქფილი მინდა, ძმაო, ქფი-
ლი!

გიტო—(უყვირის) ფურნე არაა აქ, არა!

იმერელი—გევიგონე, ძმაო, რომ ფუ-
რნე არაა აქნა, ქფილის საწყობია და
მომიწონეთ ორი ფუთი.

გიტო—(კიდევ უფრო ხმა მაღლა უყვირის)
შენ გეუბნებიან, ჩვენ აქ ფქვილს არ ვყი-
ღით, არა, არა!

იმერელი—სხვას თუ კი აძლევთ, ჩემი
ფული არ ვარგა თუ? (აიღებს ტომარს და
დაფრთხებს სტოლზე. დრუნცაძეს ფქვილი შე-
აცვივა თმასა და წვერში).

ზურაბ—(წამოგარდება გაბრაზებული) მოვა-
შორდი, ვილაც გიუი ოხერი ხარ. აქ ლუ-
კანი არაა, აქ გაზეთია, გაზეთი, „საყ-
ვირი“.

იმერელი—(გაფხიკიანდება) ას ვყვირი?
შენ თვითონ ყვირი და მე მეუბნები, რას
ყვირიო? გიუიც ხარ და სუნელიც.

ზურაბ—დაიკარევ აქედან. (გაღაუგდებს
ტომარს. იმერელი მივარდება დრუ-
ნცა გაარტყას, მას მიემველებიან წყიპურტიძე,
ლლაბულია და კირკიტაძე, მიესვეიან იმერელ
და კინწის კვრით გაგდებენ გარეთ).

ფარ და.

მოჟველება მეორე.

გამოსვლა პირველი.

იგივე კანტორა. შუაში მაყალი სტეგას ცეცხლით,
კუთხეში ნახშირი ალაგია. დრუნცაძე, ლლაბუ-
ლია და კირკიტაძე სხედან თავთავიანთ ალაგას
და მუშაბაძენ).

პარმენ—მოგეცათ სიცოცხლე, ჩვენ
გავთბით, (მივა მაყალიან და ხელებს ითბობს)
მარა ერთი უბედურობა თავის დღეში არ
მომცილდება. რაღაც თავში მიქუხუნებს
და რა ამბავია, არ ვიცი.

ლადო—მეც საშინლათ მტკივა თავი.
ზურაბ—თავიც საშინლათ მტკივა და
გულიც მერევა. მგონია დავილუპეთ,
„უგარი“ მოვივიდა.

პარმენ—მეც ვფიქრობ, რომ „უგა-
რია“ აქ.

ლადო—მართლა თუ „უგარია“, რაღა
გვეცელება?

ზურაბ—ვაი თავი! (ხელს მოიჭრს თავზე).
პარმენ—ვამე!

ლადო—გასქდა თავი. (ყველას თავზე ხე-
ლები უჭერია და დადიან).

პარმენ—გამიგონია „უგარი“ს დროს
მარილი უნდა ჩაყარო თურმე ცეცხლში.
მოღი ჩაყაროთ.

ზურაბ—თუ კარგია, ჩაყაროთ.

პარმენ—(მოიტანს დიდობრი ნატეხ ქვა მარილს
და ჩაყრის ცეცხლში. ცოლა ხეის შემდეგ მარი-
ლი გასქდება და ყველანი სტოლებ ქვეშ შეძვ-
რებიან. შემოდის გაზეობის გამყიდველი).

გამოსვლა მეორე.

იგინივე და გაზეობის გამყიდველი.

გაზ. გამყ.—(გაოცემით აქეთ იქით იყურება)
ვა! სად ჯანდაბაში წასულან. აქ არავინ
არ არის, (შეიხედავს სტოლ ქვეშ და დაინასავს
კირკიტაძეს) ვა! პარმენ ჯან! ეს რა ამბა-
ვია, კაცო? მალულობიას ხომ არ თამა-
შობ? რას შემძროლხარ სტოლ ქვეშ?

პარმენ—„ბერეგის“, „გავარდა.

გაზ. გამყ.—რის „ბერეგისო“, ხომ არ
გაგიფილ!

ზურაბ—„ბერეგის!“ გავარდა!

გაზ. გამყ.—ვა! დრუნცაძეც სტოლ
ქვეშ შემძროლა. რა ბერეგისო, კაცო,
რა ამბავია? (ამ დროს გასქდება მარილი,
დრუნცაძე და ღლაბურა თავებს ჩაღუნავენ, გა-
ზეთის დამტარებელი ქრთი შეხტება, თვალებზე
ხელებს მიიფარებს და კუთხეში მოიქრუნება).

პარმენ—„ბერეგის!“! მოვიდა კიდევ.

გაზ. გამყ.—ეს რა ოხრობა! ბომბები
ხომ არ მოგიწყვიათ, თქვე იმართო! ღმე-
რთო მიშველე. მოიტათ გაზეთები, წავი-
დე, ხიფათს არ შევემთხვა აქ. (დრუნცაძეს)
გაზეთები მომეცი. (დრუნცაძე კუთხისევნ
უთოთებს. გამყიდველი უცბათ აიღებს გაზეთებს
და გარბის. შემოდის ხელის მომწერი).

გამოსვლა მესამე.

იგინივე და ხელის მომწერი.

ხელის მომწერი—(შემოალებს კარგებს,
გაჩერდება ერთ ალაგს და ათვალიერებს დუქანს,
ამოიხრებს) აქ! რა დრო დაგვიდგა! განა-
სეთ სანავე დუქანში უნდა იყოს რე-
დაქციის კანტორა? ნეტა როდის უნდა
მოელის ბოლო ასეთ მდგომარეობას?
არვინ კანტორაში არ არის! ან კი ვინ
გაჩერდება ამისთანა დუქანში?

პარმენ—(სტოლ ქვეშ) „ბერეგის!“!

ხელის მომწერი—ბიქოს! ეს ვინ ყვი-
რის? (შეიხედავს სტოლ ქვეშ და გაოცება)
საწყლები გაგიუბულან. რას ემალებით
მაქ, პოლიციელებს ხომ არა? თუ შემო-
ვიდენ, ნუ გეშინიათ, მაქაც გიპოვნიან.
გამოდით ნუ გეშინიათ. (დრუნცაძეს თითო
უქნევს) გამოდი, ერთი გაზეთი გამომიწერე.

პარმენ—„ბერეგის“ მოვიდა! გავარდა!
(ხელის მომწერი შეიშით აქეთ იქით ინეტება.
უცბათ გასცდება მარილი. ხელის მომწერი კის-
რისტებით კარგისკენ გარბის. კარგბათ სტამ-
ბების ინსპექტორს დაეჯახება და რაივე კარგბში
გაგორდება. ხელის მომწერი უცბათ წამოხტება
და გარბის. შემოდის სტამბების ინსპექტორი).

გამოსვლა მეოთხე.

იგინივე და სტამბების ინსპექტორი.

სტამბ. ინსპექტორი—აი, მოგტყდა კი-
სერი! დამამტერია, ვიღაც გიფი ახერი
იყო! (პალტის იფერთხავს) სწორეთ საძაგე-
ლი ხელობაა ეს სტამბების ინსპექტო-
რობა. გამოგჩნდები თუ არა რომელიმე
გაზეთის რედაციის კანტორაში, ისე მი-
უყრებენ, როგორც მგელს, ჩემ დანახვას
შევი ქირის დანახვა ურჩევნია ყველას.
ის ეხლაც ალბათ ფანჯარაში დამინახა
ვიღაც ახერი იყო და გაიქცა. იმ უბე-
დურს პოლიციელი ხომ არ ვეგონე? კი-
დევ მაღლობა ღმერთის თავზე არ დამეცა,
თორემ მაშინ უნდა გენახათ ჩემი გვერ-
დების ტკივილი. (მიხედ - მოიხდავს) აქ
არვინ არ არის. ყველანი გაქცეულან.
საით გაიქცენ ნეტავი? მე ერთი დამეჯა-
ხა კარგბში და დანარჩენები მიწაში ხომ
არ ჩაძრენ? (დაინახავს დაწყობილ გაზეთებს)
ჰომ! გაზეთები აქ არის და მე სხვა არა
მინდა რა! წავიკითხავ საცენტურო კო-
მიტეტის დადგენილებას, წავიღებ გაზე-
თებს და მორჩი, გათავდა. (მოიხდის ჭაღა,
დადებს სტოლზე, ამილებს ქალალებს და კით-
ხულობს) „წყალობითა ღვთისათა, და კავკა-
სის საცენტურო კომიტეტის დადგენილე-
ბისათა, დატუსალებულ იქნას გაზეთ „საყ-
ვირის“ მესამე ნომერი.“ (გაათავებს კითხ-
ვას, მივა გაზეთებთან და უნდა, აიღოს. კირკი-
ტაძე მუჯლუაუნს წატავებ ლაბურის).

პარმენ—(ჩუმათ) ბიქო! ღლაბური! ეს
სტამბების ინსპექტორია. მოდი ერთი
ვუჩენორთ ფეთება. შენ უფრო ბოხი ხმა
გაქ და დაიღრიალე ერთი.

ლადო—(დაიყვირებს) „ბერეგის!“! მოვი-
და! გავარდა!

სტამბ. ინსპექტორი—(უცბათ შეერთება
და აქეთ იქით იხედება) ეს რა ეშაკი იყო!
ვინ დაიყვირია! (ათვალიერებს კუთხებს) ალ-
ბათ მომეშმა, თორემ აქ არავინ არ არის.
(დასწვება ისევ გაზეთებს და უნდა აიღოს. ამ
დროს მარილი საშინლათ დაიღრიალებს და გარბის.
ჭაღი იქ დარჩება. დრუნცაძე, ღლაბური და კი-
რკიტაძე სტოლებიდან გამოძერებიან და იცინან).

პარმენ—(ხარხარებს) ვაჩენეთ ხომ ფე-
თება! ჩვენ კანტორაში აწი მაგი თავის
დღეში აღარ შემოვა. ახლა აღარც თავი
მტკივა და აღარც ფეხები. „უგარის“
დროს სიცილი კაი წამალი კიფილა.

ზურაბ—(დაჯდება სტოლთან და ხელებზე
დაყრდნობა) მე უარესთ მტკივა თავი და
გულიც მერევა, (გულზე აზიდებს).

ლადო—მეც საშინლათ მტკივა, (რასაც
გულზე აზიდებს, დაჯდება. ნელა გაიღება კარები
და ზარტათ შემოდის რაჭელი მუშა. ზურგზე
ხუთ ფუთიანი ფეხილით სავსე ტომარა მოუდევა.
შემოდის ხენგშით და დრუნცაძესთან მივა. კირ-
კიტაძე ხარხარებს).

კვირიკელი—(მოსწევს დრუნცაძეს) ქვე
შენი კირიმე, მომიწონე ეს ფეხილი.
ზურაბ—(გულზე აზიდებს. ხელს კრავს რა-
ჭელს). წა...აა...დი!
კვირიკელი—ქვე შენი კირიმე, მომი-
წონე!

ზურაბ—(გაჯავრებით) ვინ ხარ შენ?

კვირიკელი—ქვე შენი კირიმე, მე კვი-
რიკელა გახლავარ. ფეხილის აწონა მინდა.

ზურაბ—(გულზე აზიდებს) გრუ ხარ? აქ
ფეხილის საწონი არაა.

კვირიკელი—ჲ! შენ თვითონ დაბ-
ნელობარ! აქ ფეხილის საწონია. ივათ
ხარ ჲი? მე გასწავლი წამალს: გულზე
ზიდება რომ დაგეთხოვოს, მოტლაკე მა-
რილი და მაშინვე გაიღლის. (მობრუნდე-
ბა და უნდა სტოლზე ჩამოსდომ ტომარა. დრუ-
ნცაძე წამოვარდება და გაბრაზებით უყვირის).

ზურაბ—აქ ფეხილის საწონი არაა, აქ
„საყვირის“ კანტორაა, „საყვირის“, საყვირის!“ (წამოვარდება და უნდა
გარეთ გააგდის).

კვირიკელი—ქვე, შენ თვითონ ყვირი
და მე მეუბნები რას ყვირიო ჲი?
ზურაბ—აქ „საყვირის“ კანტორაა „სა-
ყვირის“, საყვირის!“ (წამოვარდება და უნდა
გარეთ გააგდის).
კვირიკელი—მე არ ვყვირი ჲე! და
შენ კი ვინმეს შეალოცვიე უქმური შეგ-
ხვედრია. (გადის).

ზურაბ—(გულზე აზიდებს) ღლაბური!
კირკიტაძე! ღლოით (გულზე აზიდებს) მოვ-
შორდეთ აქაურობას, თორემ ერთი გიფი
კიდევ შემოეხეტება ვინმე.

პარმენ—(წავიდეთ, წავიდეთ. არჩევნე-
ბის ბრალია ჩვენი ამ დღეში ყოფნა.
(სამნივე წამოდგებიან, აღაგებენ სტოლს და „ვა-
ვაის“ ხმაზე მღერიან.)

არჩევნების ბრალია

ჩვენი თავის ტკივილი.
თუ შეგვიტყველ აქ ყოფნა,
ნახეთ ჩვენი კივილი.

სახლს აღარავინ გვაძლევს.

ან რა გასაკვირია:

ზავი ქირი გონიათ

საბრალო „საყვირია“.

რაც „უგარმა“ დაგვაკლო,
შეგვისებს პოლიცია,
ჯამაგირს ახრათ დავტოვთ,
გიტოს ან მოუცია.

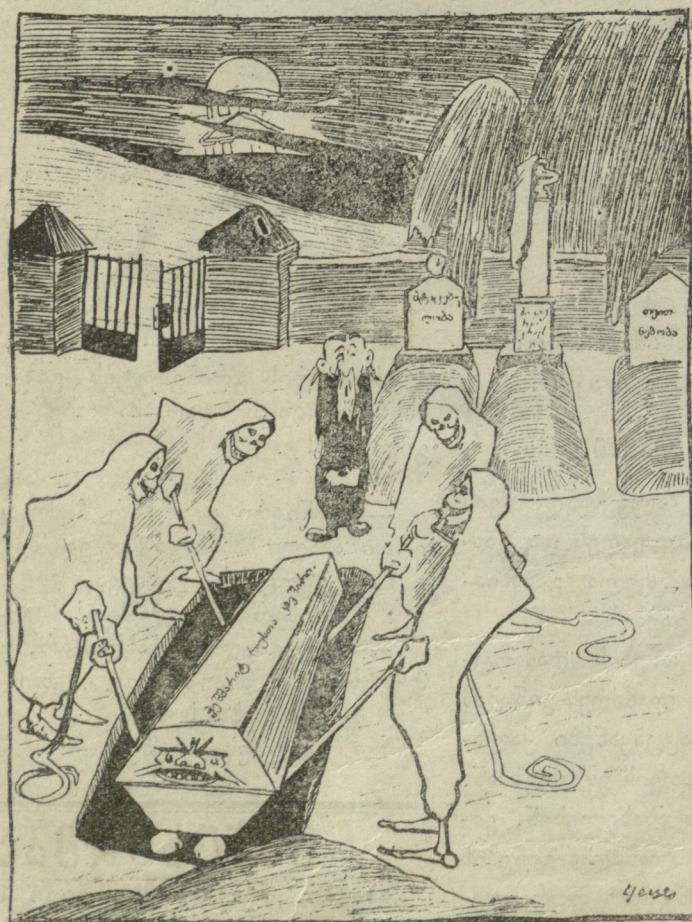
ჩვენი ტანჯვა-წვალება
სულ მთავრობის ბრალია,
რომ გაზავნოს დუმაში
ვინმე ხულიგანია.
(თავზე ხელები აქვთ მოჭერილი და ისე გა-
დიან სამიერე.) ფარდა.

ზონგორები: ეგ შენ გაბედე, რომ „ხუმარაში“ ძლიერი ლომი კატათ დახატე და უძლეველი დაშნაკუაკანი სამასხროთ ქვეყნის გახადე?!... ჩქარა პასუხი!.. თორებ იჭექებს ჩვენი ძვირფასი მაუზერები და შენ მოსარჩლე სოციალისტებს ნიშნათ დარჩებათ ეგ შენი ძვლები!!...

მხატვარი! ერთი მითხარით: რამ შეგამფოთათ, რამ მოგივლინათ ესრეთი ჰირი, თუ რომ პილბილი არ გიჭამიათ, მიკვირს, ღმერთმანი, რათ გეწვისთ ჰირი!?. მაგრამ რას ვამბობ? ახ, უკაცრავით! თქვენ მგონი ხალხმა ერთხმა აგმურით და ამას იქით მეც შევეცდები დაგხატოთ ყველა ჩვენებურ მურათ!...

მაგა ქსენეფონტე: განუსვენე უფალო მხევალსა ამას! მეორეთ დუმის გამორეკამდის! ღიღება შენდა დუბროვინო! ღიღება შენდა!

ქალბატონი: მოფსიქ, მოფსიქ, მოფსიქ!

კინტო: ვავ, თუ არ მინდა?!

ასე ცულია ხალხსა და მართებლობას უორის გაუგებრობა!

გამომცემელი რახილ კალანდაძე.